

Järjestöyhteistyön toimintamalli

Järjestöneuvosto

Järjestöfoorumi Jerry

Paikalliset järjestöjen foorumit sekä maakunnalliset toimialaverkostot

Maakunnalliset järjestöneuvottelukunnat

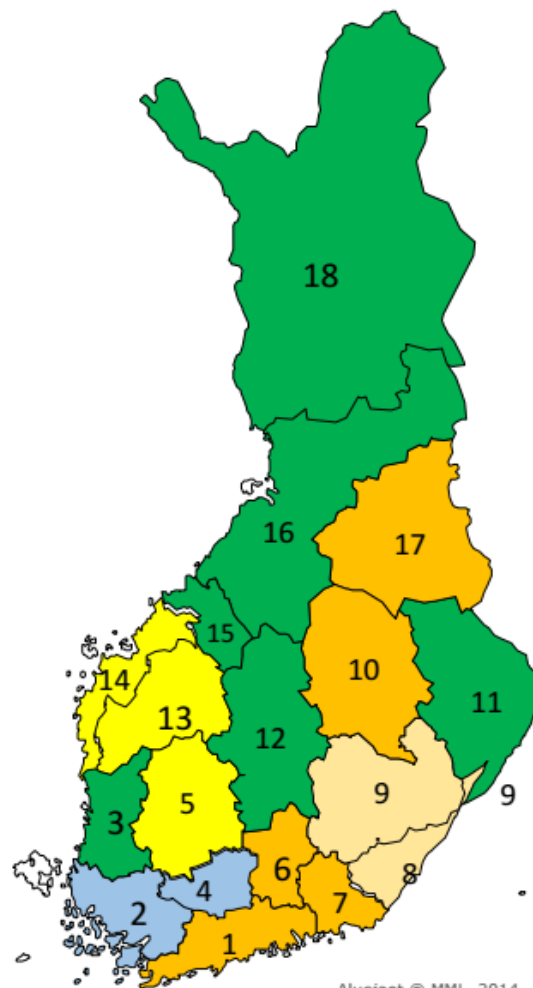
Tilanne 26.10.2018

On toiminnassa

Päätös perustamisesta on tehty

Odottaa hyväksymistä
suunnitteilla

1. Uusimaa
2. Varsinais-Suomi
3. Satakunta
4. Kanta-Häme
5. Pirkanmaa
6. Päijät-Häme
7. Kymenlaakso
8. Etelä-Karjala
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Keski-Pohjanmaa
16. Pohjois-Pohjanmaa
17. Kainuu
18. Lappi

Luonnos

Järjestöt mukana muutoksessa

Esityksen runko

- Valmistelevat tahot
- Järjestöneuvosto
- Järjestöfoorumi Jerry
- Puitteet toiminnalle
- Kehittämisprosessi

1. Valmistelevat tahot

Valmistelevan järjestöfoorumi Jerryn kokoonpano

- Mannerheimin Lastensuoliitto, Järvi-Suomen Piiri
- Pelastakaa Lapset ry, Iisalmen perheentalo
- Kuopion Ensikotiyhdistys ry
- Setlementtiliitto
- Pohjois-Savon Liikunta ry
- Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry
- Savon Martat (PUHEENJOHTAJA)
- Tukipilari
- Vammel ry
- Järjestökeskus Majakka, Savon Ytry – Kehitysvammaisten tukiliitto, YVPL
- Midas – Mielenterveysverkosto, Savon Mielenterveysomaiset - Finfami ry
- Kuopion päihdepalvelusäätien kumppanuuspöytä
- Leppävirran sydänyhdistys ry
- ViaDia ry

- Pohjois-Savon Kylät ry
- SPR
- VapePa
- Pohjois-Savon Muisti ry
- 4H
- Hyvinvointi Voimala
- Taiteen edistämiskeskus, Taike
- Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liitto ry
- Siilinjärven kylät ja asuinalueet ry
- Vuorelan kunto ry
- Tuusniemen kylät ry
- Varkauden järjestöyhteistyön ryhmä
- Saarelan kulttuuriyhdistys ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Savon piiri
- Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunta
- Huoltoliitto ry (VARAPUHEENJOHTAJA)
- Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys (VARAPUHEENJOHTAJA)
- Leaderit, Mansikka ry

Toimintamallin valmistelijat:

- Anne Matilainen, Savon Martat (valmistelevan Jerry'n puheenjohtaja)
- Sami Hämäläinen, Huoltoliitto ry
- Mika Saastamoinen, Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys ry
- Eila-Mari Väätäinen, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Järvi-Suomen piiri
- Liisa Raatikainen, 4H
- Heidi Hartikainen, Vammel ry
- Taina Laitinen, Taiteen edistämiskeskus
- Markku Sopanen, Vuorelan Kunto ry, Siilinjärven kylät ja asuinalueet ry
- Elina Aro, Saarelan kulttuuriyhdistys ry

2. Toimintamallin esittely

Perusteet esitettävälle toimintamallille

- Järjestöt toivovat, että yhteistyössä maakunnan ja kuntien kanssa hyödynnettäisiin ja edistettäisiin järjestötoiminnan parasta ominaisuutta: **toimintaa ja järjestöjen toimijuutta**.
- Tämän hyödyntämiseksi ja edistämiseksi toimintamallin osien tulisi olla ketteriä ja toimivia, jotta järjestöjen resurssi tulisi **hyödynnettyä siellä, missä on tarve (esim. hyvinvointivajeet)**.
- Järjestötoiminnan edellytyksiin liittyvissä kysymyksissä järjestöt toivovat, että käytössä oleva **asiantuntijaresurssi tulisi käyttöön**. Asiantuntijat ovat usein järjestöjen palkattuja työntekijöitä.
- Järjestöjen edustamalla toimialoilla on lähdetty kehittämään **toimialakohtaisia verkostoja ja vaikuttamistoimintaa**. Näiden verkostojen hyödyntäminen olisi hyvä mahdollistaa myös järjestöyhteistyön toimintamallissa.
- Esillä ollutta kuntakohtaisten järjestöedustajien neuvostomallia ei pidetä kovin käytännöllisenä
 - Ko. neuvostosta tulee iso ja raskas erityisesti, kun siihen liitetään asiakasraatien edustajat. Se edistää osallisuutta, mutta ei toimijuutta.
 - Rakenteet kunnissa ovat hyvin alkutekijöissä ja vaatii täysipainoista kehittämisresurssia niin kunnilta kuin järjestöiltä. Sakke-hanke edistää parhaansa mukaan näitä tarpeellisia kuntayhteistyön rakenteita.
 - Kunnissa paikalliset toimijat ovat vapaaehtoistoimijoita järjestöissä. Heidän voi olla hankalaa ja kallista liikkua pitkiä matkoja Kuopioon.
 - Kuulluksi tuleminen ja osallistaminen on tärkeää, mutta olisiko se helpommin hoidettavissa Järjestöfoorumi Jerryn kautta vapaaehtoiseen jäsenyyteen pohjautuen tai kaksi kertaa vuodessa järjestetyssä kaikille avoimissa foorumissa.

Järjestöyhteistyön toimintamallin ja sen osien tarkoitus

Yhdistyksille ja järjestöille

- Toimia maakunnan yhdistyksille ja järjestöille väylänä osallistua ja vaikuttaa monipuolisesti julkisen sektorin (kunnat, maakunnalliset organisaatiot) toimintaan ja päätöksentekoon.
- Kanavoida resursseja ja suunnitella järjestöjen yhteistä kehittämistoimintaa Pohjois-Savon alueella perustuen niin hyvinvointitietoon kuin kokemustietoon. Toimintamalli rakentuu järjestöjen toimijuudelle ja sen vahvistamiselle.
- Edistää ja kehittää järjestöjen osaamista mm. parhaiden käytäntöjen osalta.

Asukkaille

- Yhdistykset ja järjestöt tuovat esiin asukkaiden, asuinalueiden ja palvelujen tarpeita päätöksentekijöille.
- Viestintä asukkaille siitä, mitä on tapahtumassa maakuntatasolla, mitä palveluja ja järjestöjä on tarjolla alueella ja millaista kehittämistoimintaa on tarjolla.

Kunnat, maakunta ja muut maakunnalliset organisaatiot

- Mahdollisuus saada näkemystä toimintaansa monialaiselta asiantuntijatoimielimeltä. Mahdollisuus muodostaa kumppanuuksia järjestötoiminnan kautta.
- Mahdollisuus saada järjestölähtöinen hyvinvointia edistävä toiminta näkyväksi ja yhteistyössä suunnitelluksi osaksi palvelukokonaisuutta.

Toimintamallin tehtävät

1. Toimia kolmannen sektorin vaikuttajana, joka huolehtii kolmannen sektorin äänen kuulumisesta.
 - Toimimalla koko maakunnan alueella suhteessa alueen kuntiin, seutuorganisaatioihin sekä maakunnallisiin organisaatioihin.
 - Tehdä näkyväksi järjestöjen monipuolista toimintaa hyvinvoinnin tuottamisessa sekä monipuolisten palvelujen tuottamisessa asukkaille.
2. Tuottamalla tai päivittämällä maakunnallinen järjestöstrategia neljän vuoden välein linjaamaan järjestöjen yhteistä vaikuttamis- ja kehittämistoimintaa.
 - Lisäämällä tietoisuutta järjestöjen osaamisesta ja asiantuntijuudesta
 - Talkoo- ja vapaaehtoistoiminnan hyvinvointi- ja tuottavuusvaikutusten esiin tuominen
3. Yhdistää järjestöjä hyödyntämään resursseja yhdessä, yhdistää osaamista ja poistaa päällekkäisyyttä.
 - Hyödyntämällä järjestötietopalvelua (pohjoissavolaiset.fi) toimintaa ja tietoa kokoavana palveluna.
 - Reagoida paikallisiin järjestötoiminnan tai asukkaiden toiminnan kehittämis- ja osaamistarpeisiin.
 - Järjestämällä yhteisiä koulutuksia ja verkostotapaamisia muodostamaan uusia kumppanuuksia
4. Järjestöjen yhteistietojen saaminen Pohjoissavolaiset.fi –sivustolle ja järjestöjen avustaminen tietojen ylläpidossa. Sivustolta järjestöjen tiedot löytyvät kunnittain ja toimialoittain.

Järjestöneuvosto

Toiminta-ajatus järjestöyhteistyön toimijoina

- Ratkaisulähtöinen toiminta ja vaikuttaminen pohjoissavolaisten järjestöjen ja yhdistysten tueksi. Ohjenuorana järjestöstrategia.
- Toimintaresurssin suuntaaminen tarpeen mukaan eri alueille. Ohjenuorana hyvinvointikertomus.
- Tiedontuottaminen asukkaiden ja järjestöjen näkökulmasta kunnille ja maakunnalle.
- Tiedottaminen asukkaille ja yhdistyksille toimialaverkostoja sekä paikallisia foorumeja hyödyntäen.
- Järjestöyhteistyön edelleen kehittäminen toimialaverkostoissa sekä paikallisissa foorumeissa.

Toiminta-ajatus osana maakunnan poliittista päätöksentekojärjestelmää.

- Lausunnot osana maakunnan poliittista päätöksentekojärjestelmää.
- Toteuttaa ja jalkauttaa maakunnan osallisuusohjelmaa.
- Vahvasta yhteistyöstä sovittu maakuntahallinnon kanssa, mutta järjestölähtöinen toiminnan koordinointi.
- Toimikausi on kaksi vuotta.
- Toiminta on poliittisesti- ja uskonnollisesti sitoutumatonta.

Järjestötoimijat: 14 järjestöedustajaa ja varajäsenet

JÄRJESTÖRYHMÄT, JOISTA EDUSTAJAT

- Lapset ja perhejärjestöt
- Nuorisotyön järjestöt
- Työelämää sekä työ- ja toimintakykyä edistävät järjestöt (ml. Työttömät, mielenterveys)
- Eläkeläiset, seniorit, vanhustyön järjestöt
- Sosiaali- ja terveysjärjestöt
- Kulttuuri- ja taidejärjestöt
- Liikunta- ja urheilujärjestöt
- Harrastus- ja neuvontatoiminnan järjestöt
- Elinkeinojen ja kehittämisen edistämisen järjestöt
- Kylien ja asukastoiminnan ja lähidemokratian järjestöt
- Turvallisuuden ja arjen turvallisuuden -järjestöt
- Monikulttuurisuusjärjestöt
- Monialajärjestö tai hyte-kertomuksen painopisteiden mukaan valittu järjestöedustaja
- Monialajärjestö tai hyte-kertomuksen painopisteiden mukaan valittu järjestöedustaja

Muut ryhmään kuuluvat

Maakunnan järjestötoiminnan vastuuhenkilö sihteerinä

Maakuntaliiton edustaja ja luottamushenkilöedustaja

(Jerry-toiminnan koordinaattori toiminnan suunnittelussa ja käytäntöön viemisessä tukena. Maakunnan vastuuhenkilön poissa ollessa varasihteerinä.)

Asiantuntijat, jotka kutsutaan sen mukaan, mitä asiaa käsitellään. Esimerkiksi kuntaedustajat.

KAKSI JÄRJESTÖPAIKKAA: monialajärjestöt tai hyte-painopisteiden mukaan valittu järjestöedustaja. Järjestöfoorumi Jerry voi kahdeksi vuodeksi kerrallaan käyttää näitä kahta paikkaa vahvistamaan hyte-kertomuksen mukaista toimintaa.

Järjestöneuvoston kokoaminen

1. sijainen kriteeri kokonaisuutta tarkasteltaessa:

Jokaisella toimialapaikalla on koko toimialaansa edustava järjestö. Järjestön oma toiminta on maakunnallisesti mahdollisimman laajaa (paikallistuntemus) ja järjestö toimii oman toimialan järjestöistä kootussa maakunnallisessa verkostossa (toimiala/teematuntemus). Tukena toimii maakunnan järjestötoiminnasta vastaava ja/tai Jerry-koordinaattori.

2. sijainen kriteeri

Alueellisesti tasapainoinen kokonaisuus. Paikalliselta tasolta valittavalla edustajalla on oltava halu ja osaaminen viestiä ja tiedottaa koko sillä alueella, jolta hän tulee edustetuksi. Tässä tukena on maakunnan järjestötoiminnasta vastaava ja/tai Jerry-koordinaattori.

Yksittäisen edustajan valinnan kriteerit:

- Ehdotetulla henkilöllä on takanaan maakunnan laajuisesti toimiva järjestö sekä hän toimii oman toimialansa verkostoissa.
- On oltava ymmärrys siitä, että edustetaan koko järjestökenttää toimialallaan / alueellaan Pohjois-Savossa
- On oltava ymmärrys, halu ja kyky tiedottamiseen omalle verkostolleen. Jerry-koordinaattori avustaa tässä yhteisesti edustajan kanssa sovitulla tavalla.

Alueellisuuden huomioiminen kokonaisuudessa

Järjestöt, joilla on toimintaa lähes koko maakunnassa paikallisyhdistysten muodossa tai toimii osana maakunnan alueella toimivaa järjestöverkostoa. 7

Alueet Leader-alueiden mukaisesti

- Veturin alue (Iisalmi, Sonkajärvi, Kiuruvesi, Vieremä, Lapinlahti, Pielavesi, Keitele) 2
- Kalakukon alue (Kuopio, Siilinjärvi, Kaavi, Tuusniemi, Rautavaara) 3
- Mansikan alue (Varkaus, Leppävirta, Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto, Tervo) 2

(Joroinen mahdollisesti Mansikan alueellisessa kokoonpanossa)

Toimialakohtaisuutta ja alueellisuutta sovitellaan yhteen riippuen hakijoista kuhunkin järjestöneuvoston paikkaan.

Tunnistetut verkostot, joille voidaan suunnata erityinen pyyntö nimetä ehdokas joukostaan sellaisessa tilanteessa, että yleinen haku ei tuota sopivaa toimialaa ja alueellisesti edustavaa järjestöä

- Lapset ja perheet
- Nuoret
- Työelämää sekä työ- ja toimintakykyä edistäminen (ml. työttömät)
- Eläkeläiset, seniorit, vanhustyö
- Sosiaali- ja terveys
- Kulttuuri- ja taide
- Liikunta- ja urheilu
- Harrastukset- ja neuvontatoiminta
- Elinkeinojen ja kehittämisen edistäminen
- Kylät ja asukastoiminta ja lähidemokratia
- Turvallisuus ja arjen turvallisuus
- Monikulttuurisuus
- Monialajärjestöt tai hyte-painopisteet

Lapsi- ja perhepäälliköiden verkosto

Nuorisotyön verkostoja on kaksi mahdollista

Välityömarkkinoiden kehittämisverkosto, työ- ja toimintakyvyn järjestöt

Ei tunnistettua verkostoa, suurimmat toimialan järjestöt

Tukipilari / Vammel ry, tai suurimmat toimialan järjestöt

Maakunnallinen kulttuurifoorumi (Luova veto!)

Pohjois-Savon Liikunta ry:n verkostot

Ei tunnistettua verkostoa, suurimmat toimialan järjestöt

Ei tunnistettua verkostoa, suurimmat toimialan järjestöt

Pohjois-Savon Kylät ry:n verkostot

Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen järjestöverkosto, Arjen turvallisuuden hyte-toimijat

Ei tunnistettua verkostoa, suurimmat toimialan järjestöt

Ei tunnistettua verkostoa, suurimmat toimialan järjestöt

Valintaprosessi yleisesti ja vuoden 2019 alusta

YLEISESTI:

Yleinen haku järjestöneuvoston edustajan paikkoihin, liikkeelle laittaja Jerry-koordinaattori

Valmistelevan työn tekee maakunnan järjestötoiminnasta vastuussa oleva henkilö, Jerry-koordinaattori sekä Järjestöfoorumi Jerryn jäsenkokouksen valitsevat henkilöt

Järjestöfoorumi Jerryn jäsenkokous käy läpi edustajat ja tekee ehdotuksen järjestöneuvoston kokoonpanosta.

Maakuntahallitus tekee päätöksen järjestöneuvoston kokoonpanosta. Mikäli ei hyväksy, palautuu järjestöneuvosto kokonaisuudessaan valmisteluun. Yksittäistä henkilöä ei voi laittaa vaihtoon.

2019 alusta toimintaa käynnistettäessä:

Tammikuun alussa yleinen haku sekä ilmoittautuminen käynnistyvän Järjestöfoorumi Jerryn jäseneksi. Liikkeelle laittajana Sakke-hanke

Valmistelevan työn tekee Jerry-koordinaattori, maakunnan järjestöyhteistyöstä vastaava henkilö, sekä valmistelevan Järjestöfoorumi Jerryn valitsevat kaksi henkilöä.

Helmikuussa kokoontuu ensimmäistä kertaa Järjestöfoorumi Jerry ja tekee ehdotuksen valmistelun pohjalta.

Maakuntahallitus hyväksyy ehdotuksen (tai hylkää ehdotuksen) ja nimeää edustajansa mukaan neuvostoon.

30.3. Julkistetaan järjestöneuvosto kaudelle 2019-2020 ja järjestöyhteistyön toimintamalli.

Järjestöfoorumi Jerry

- Jäseniä ovat kaikki pohjoissavolaiset yhdistykset ja järjestöt.
- Järjestöfoorumi Jerryyn jäseniksi haetaan. Hakemisen yhteydessä sitoutuu ilmoittamaan itsestään pohjoissavolaiset.fi –sivustolla, jolle rekisteröityminen on ilmaisu jäsenyydestä. **Jäsenyyteen ei kuulu jäsenmaksua.** Jäsenyydellä ilmastaan halu olla mukana maakunnallisessa järjestöyhteistyössä ja tiedotuksen piirissä.
- Jäsenenä pääsee osallistumaan jäsenkokouksiin, jossa valitaan järjestöneuvosto sekä suunnitellaan ja toteutetaan järjestöstrategian suuntaisia toimenpiteitä. Jäsenkokoukseen tuodaan tietoa maakunnan tai kuntien tilanteista sekä linjataan järjestöneuvoston toimintaa.
- Järjestöneuvosto voi toimia Järjestöfoorumi Jerryyn työvaliokuntana ja jalkauttaa tietoa ja toimintaa jäsenkokouksissa tai yhdessä sovitulla sähköisellä tavalla. Järjestöfoorumi Jerry voi organisoitua alatyöryhmiksi järjestöstrategian toimenpiteiden tai muiden selvitettävien asioiden mukaan.
- Kaikille (myös ei jäsenille) suunnatut kokoontumiset 2 kertaa vuodessa:
 - Maakunnallinen järjestöfoorumi keväisin (järjestöstrategia, maakuntayhteistyö)
 - Saman sisältöiset seudulliset järjestöfoorumit (kehittäminen, kuntayhteistyö) kolmella paikkakunnalla syksyisin.
- Järjestöfoorumin toiminnasta vastaa Jerry-koordinaattori.

Järjestöfoorumi Jerry'n tehtävät

- Toimia keskustelun areenana järjestöjä puhututtaville asioille
- Toimia yhteisen koulutuksen areenana ja ideoiden jakamisen paikkana.
- Käynnistää ja hankkeistaa kehittämistyötä, kooten tarvelähtöisiä toimijaverkostoja yhteen.
- Toimia järjestöstrategiaa neljän vuoden syklillä päivittävänä tai kokoavana voimana.
- Valitsee jäsenet järjestöneuvostoon.
- Tukee maakunnan osallisuusohjelman työstämistä ja toimeenpanemista.
- Järjestöfoorumi Jerry voi valmistella ja toteuttaa maakunnan osallisuus- ja järjestöneuvoston hakuprosessin.

Toive kustannusten jakautumisesta

- Maakunta: järjestöneuvoston kulut (tilat ja kahvitukset sekä mahdollisen kilometrikorvaukset osallistujille.)
- Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys ry hakee Sakke-hankkeen päätyttyä rahoituksen järjestölähtöiselle toiminnalle:
 - Järjestöfoorumi Jerrylle, jäsenkokouksille sekä 1 maakunnalliselle järjestöfoorumille sekä 3 seutufoorumille, järjestökyselyn toteuttamiselle sekä järjestöstrategian päivittämisen työlle.
 - Rahoitus haetaan samalla verkostotyölle paikallisten foorumien ja kuntayhteistyön, sekä maakunnallisten verkostojen tueksi.
 - Rahoitusta haetaan myös pohjoissavolaiset.fi:n markkinointiin, toimeksi.fi- yhteiskehittämiseen sekä järjestötietopalvelun ylläpitoon.

Vaihtoehto 2 järjestölähtöiselle toiminnalle:

Järjestöyhteistyön toimintamallissa mukana olevat järjestöt organisoituvat halutessaan Pohjois-Savon Yhteisöjen Tuki ry:ksi. Uudelle yhdistykselle siirtyy Sakke-hankkeen tulokset.

Viestintä

Sisäinen viestintä:

- Jerry-koordinaattorin lähettämät uutiskirjeet tai kyselyt järjestöille
- Viestintä tunnistetuille maakunnallisille verkostoille sekä paikallisille foorumeille

Ulkoinen viestintä:

- Pohjoissavolaiset.fi
- Facebook-ryhmä: Järjestöyhteistyön kehittämisen ryhmä

4. Kehittämispösessi

Kehittämisprosessi tähän mennessä

22.8.2018

valmistelevan Jerry'n kokous, jossa käyty läpi erilaisia malleja ja linjattu eteenpäin vietävä malli:

- Toimiala/teemakohtainen järjestöasiainneuvottelukunta
- Maakunnallinen järjestöfoorumi
- Teemoittaiset verkostot/ työryhmät

4.10. 11.10 ja 23.10.

Valmisteleva työryhmä muotoillut tämän ehdotuksen, jolle haetaan kanta maakuntauudistuksen valmistelijoilta. Toivomme, että saisimme tälle mallille myös väliaikaishallinnon/maakuntahallituksen hyväksynnän ja virallisen roolin maakuntahallinnossa – joko uudessa organisaatiossa tai tämän hetkisessä kokonaisuudessa.

9.11.

Toimintamalli käydään läpi valmistelevan Jerry'n kokouksessa ja hyväksytään jatkotoimenpiteet toimintamallin käynnistämiseksi

Kehittämisprosessin toivottu jatko

Joulukuu:

- Järjestöyhteistyön toimintamallille ja sen jatkokehittämiselle tulisi saada väliaikaishallinnon/maakuntahallituksen hyväksyntä.
- Toimintamallista ja sen käynnistämisestä tiedotetaan järjestöjä ja yhdistyksiä.

Tammikuu

- Käynnistetään hakuprosessi järjestöneuvoston kaudelle 2019-2020.
- Käynnistetään tiedotus Järjestöfoorumi Jerryn jäseneksi hakeutumisesta.

Helmikuu

- Järjestöfoorumi Jerryn jäseneksi ilmoittavat kokoontuvat ja tekevät ehdotuksen järjestöneuvostosta maakuntahallitukselle.
- Maakuntahallitus hyväksyy esityksen ja nimeää edustajansa järjestöneuvostoon. Jos ei hyväksy, niin ehdotus palautetaan kokonaisuudessaan Järjestöfoorumi Jerryn valmisteltavaksi.

30.3. Järjestöneuvoston julkistaminen sekä toimintamallin esittely ja ensimmäisen kauden käynnistäminen